

Sygn. akt I ACa 12/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Artur Kowalewski
Sędziowie:	SA Mirosława Gołuńska SA Wiesława Kaźmierska (spr.)
Protokolant:	st. sekr.sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 r. na rozprawie w Szczecinie
sprawy z powództwa (...) Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Okręgowego w G. i U. P. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 2 października 2012 r., sygn. akt I C 251/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. oddala powództwo,

2. zasądza od powoda, tytułem kosztów postępowania, na rzecz pozwanych:

- U. P. (1) kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych,

- Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.795 (pięć tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt pięć) złotych,

II. zasądza od powoda, tytułem kosztów postępowania apelacyjnego na rzecz:

- pozwanej U. P. (1) kwotę 7.867 (siedem tysięcy osiemset sześćdziesiąt siedem) złotych ;

- Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.222,52 (trzy tysiące dwieście dwadzieścia dwa złote i pięćdziesiąt dwa grosze).

UZASADNIENIE

Powód - (...) Publiczny Szpital Wojewódzki w G.- pozwem z 29 kwietnia 2011r (data wpływu) wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych -U. P. (1) i Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego wG. kwoty 103.320,89 z, wraz ł z ustawowymi odsetkami:

- od U. P. (1) od dnia 22 lipca 2009r. do dnia 5 kwietnia 2011r.
- solidarnie od pozwanych od dnia 6 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazał, że pozwana U. P. (1) jako zastępca Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym w G. przejęła prowadzenie postępowań egzekucyjnych przeciwko powodowi na wniosek wierzyciela (...) Oddział w G. w sprawach o sygnaturze w pozwie podanych(dwadzieścia spraw), w toku prowadzenia których ustalono i pobrano opłaty egzekucyjne, w tym przez pozwaną na kwotę 103.320,89 zł. W związku z szeregiem skarg dłużnika na czynności komornika, ostatecznie ustalono koszty egzekucji w innej wysokości. W konsekwencji okazało się, że pobrane przez pozwaną opłaty nie przysługiwały jej, a ich wysokość stanowi przedmiot żądania. Powód roszczenie swoje opiera na art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji.

Pozwana U. P. (1), w odpowiedzi na pozew (k. 173) wniosła o oddalenie powództwa w całości, zawiadomienie ubezpieczyciela pozwanej – (...) SA i przypozwanie go do wzięcia udziału w sprawie. Podniosła, że nie doręczono jej żadnego z postanowień ponownie ustalających koszty postępowania egzekucyjnego, pozbawiając w ten sposób statusu strony. Pismem z 16 lutego 2012r. (k. 288). Podniosła zarzut przedawnienia.

Ubezpieczyciel (zawiadomiony prawidłowo) nie przystąpił do sprawy. **Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w G.** w odpowiedzi na pozew (k.186) wniósł o oddalenie powództwa w całości. Uznał za bezsporne, że pozwana jako zastępca komornika prowadziła postępowania egzekucyjne określone w pozwie, które od sierpnia 2005r. były zawieszane na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Po spłaceniu przez dłużnika zobowiązań bezpośrednio wierzycielowi wydane zostały postanowienia o umorzeniu postępowań i ustaleniu kosztów. Niejasne przepisy powołanej ustawy sprawiły, że pojawiła się wątpliwość czy komornikowi należą się koszty prowadzonej egzekucji w okresie zawieszenia postępowania, a następnie bezpośredniego zaspokojenia wierzyciela. Dopiero Sąd Najwyższy, rozstrzygając zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy w Gorzowie, uznał że w takim stanie faktycznym komornikowi nie należy się opłata egzekucyjna (uchwała z 16.10.2008r. III CZP 90/08). Istnienie poważnych wątpliwości co do stosowania w omawianej sprawie przepisów o kosztach egzekucji nie pozwala uznać działań pozwanej za niezgodne z prawem, a więc skutkujące odpowiedzialnością na podstawie powołanych w pozwie przepisów. Pismem z 9 stycznia 2012r. (k. 272) pozwany Skarb Państwa podniósł zarzut przedawnienia roszczenia w oparciu o art. 442⁽¹⁾ kc.

Zdaniem obu pozwanych trzyletni termin przedawnienia roszczenia rozpoczął swój bieg najpóźniej w miesiącach styczniu i marcu 2008r. gdy powód wnosił skargi na czynności zastępcy komornika o ustaleniu kosztów postępowania egzekucyjnego.

Wyrokiem z 2 października 2012 roku, Sąd Okręgowy w G.. zasądził solidarnie od pozwanych Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego wG.. i U. P. (1) na rzecz powoda (...) Publicznego Szpitala Wojewódzkiego w G. kwotę 103.320,89 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty (pkt. I wyroku), a od pozwanej U. P. (1) na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 103.320,89 zł, za okres od dnia 22 lipca 2009r. do dnia 5 kwietnia 2011r. (pkt. II wyroku) oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów

procesu (pkt. III wyroku) i nakazał ściągnąć od pozwanej U. P. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w G. kwotę 5.167 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy poprzedził następującymi ustaleniami faktycznymi:

Pozwana U. P. (1), w okresie od 1 maja 2007r. do 31 grudnia 2007r. pełniła funkcję zastępcy odwołanego komornika sądowego rewiru III przy Sądzie Rejonowym w G. J. A.. Jako Zastępca Komornika przejęła m.in. prowadzenie postępowań egzekucyjnych na wniosek jednego wierzyciela (...) Oddział w G. przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkemu w G. w sprawach o sygnaturach: KM 6241/04, KM 8231/04, KM 6242/04, KM 6265/04, KM 6266/04, KM 6268/04, KM 6269/04, KM 6270/04, KM 6271/04, KM 6272/04, KM 6273/04, KM 6274/04, KM 6275/04, KM 9230/04, KM 9232/04, KM 2175/04, KM 2176/04, KM 2177/04, KM 2183/04, KM 5554/04.

We wszystkich tych sprawach została przez komornika J. A. ustalona wstępnie opłata, częściowo pobrana i postępowania egzekucyjne zawieszono na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684 ze zm.). Nie uchylono jednak zajęć wierzytelności przysługujących dłużnikowi od Narodowego Funduszu Zdrowia, a wpływające z tego tytułu środki przekazywano do depozytu sądowego.

W związku z zakończeniem restrukturyzacji i spłatą należności bezpośrednio wierzycielowi pozwana umorzyła postępowania ustalając koszty egzekucji, w tym przypadające na jej rzecz. I tak w sprawach: Km 2175/05 – 5.169,02 zł, Km 2176/05 – 5.087,24 zł, Km 2177/05 – 4.971,16 zł, Km 2183/05 – 1.909,21 zł, Km 5554/05 – 9.127,71 zł, Km 6241/04 – 8.484,02 zł, Km 6242/04 – 1.788,06 zł, Km 6265/04 – 5.101,69 zł, Km 6266/04 – 5.354,72 zł, Km 6268/04 – 4.967,64 zł, Km 6269/04 – 5.463,27 zł, Km 6270/04 – 5.220,94 zł, Km 6271/04 – 5.364,47 zł, Km 6272/04 – 5.140,87 zł, Km 6273/04 – 5.084,68 zł, Km 6274/04 – 5.208,73 zł, Km 6275/04 – 5.028,98 zł, Km 9230/04 – 5.377,38 zł, Km 9232/04 – 2.973,10 zł, Km 8231/04 – 6.498 zł. W toku prowadzonych egzekucji komornik U. P. (1) ustaliła i pobrała opłaty stosunkowe w łącznej wysokości 103.320,89 zł. W związku z szeregiem skarg dłużnika na czynności komornika, ostatecznie ustalono koszty egzekucji w innej wysokości. W konsekwencji okazało się, że pobrane przez pozwaną opłaty nie przysługiwały.

Pozwana 14 lipca 2009r została wezwana do zapłaty kwoty 103.320,89 zł w terminie 7 dni, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następnego po upływie terminu do zapłaty określonego w wezwaniu. Roszczenia powoda nie zaspokoila

Pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Okręgowego w G. 29 marca 2011r został wezwany do zapłaty powyższej kwoty w terminie 7 dni oraz do zapłacenia odsetek od dnia następnego po upływie terminu do zapłaty określonego w wezwaniu do zapłaty. Pozwany Skarb Państwa również nie zaspokoil roszczenia powoda.

Po dokonaniu powyższych ustaleń faktycznych, Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania o zasadności żądania pozwu, którego podstawę prawną - w odniesieniu do pozwanego Komornika - stanowi art.23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 ze zm., dalej: "u.k.s.e.") a do Skarbu Państwa Prezesa Sądu Okręgowego wG. dodatkowo na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy. Stwierdzając jednocześnie, że cyt. przepis - jako regulacja szczególna – wyłączył możliwość skorzystania z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Korzyść, której dotyczy art. 405 k.c. musi być bowiem uzyskana bez podstawy prawnej jakiegokolwiek rodzaju. Jest tak wówczas, gdy u jej podstaw nie leży ani czynność prawna, ani przepis ustawy, ani orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna . Wskazał Sąd także, że zgodnie z art. 23 ust. 2 zastępca komornika ponosi odpowiedzialność jak komornik w zakresie czynności, które wykonywał. Oznacza to, że zasady i przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej komornika, przewidziane w art. 23 ust. 1 i 3, mają pełne zastosowanie do każdego zastępcy komornika, niezależnie od przyczyn jego wyznaczenia.

Podstawą odpowiedzialności komornika z art. 23 jest niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności i do przyjęcia tej odpowiedzialności wystarcza sama niezgodność z prawem działania lub zaniechania komornika, zaś przez działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem należy rozumieć niezgodność z

normami prawa - w ujęciu obiektywnym, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej. Skoro natomiast cyt. przepis nie określa samodzielnie przesłanek odpowiedzialności komornika w sensie warunków powstania obowiązku naprawienia szkody, to w tym zakresie mają zastosowanie ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej wynikającej z przepisów kodeksu cywilnego tj. szkoda, zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy i związek przyczynowy między zdarzeniem a szkodą wynikające z przepisów Kodeksu cywilnego (**por. uchwałę SN z 13 października 2004 r., III CZP 54/2004, LexPolonica nr 369585, OSNC 2005, nr 10, poz. 168**). W przedmiotowej sprawie zaś wszystkie przesłanki odpowiedzialności zostały spełnione, gdyż zdarzeniem, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy, było sprzeczne z prawem ustalenie i pobranie opłat egzekucyjnych przez pozwaną U. P. (1) polegające na pobieraniu bez podstawy prawnej opłat od czynności egzekucyjnych podjętych w okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego (w okresie restrukturyzacji), szkodą powoda - obciążenie nienależnymi kosztami egzekucji w wysokości dochodzonej pozwem, związek przyczynowy obu wymienionych przesłanek jest oczywisty. W swoich rozważaniach co do braku podstawy prawnej przy pobieraniu opłat, Sąd Okręgowy powołał się **na** uchwałę Sądu Najwyższego z 16.10.2008r. (III CZP 90/08), wedle której komornikowi nie przysługuje opłata egzekucyjna od czynności podjętych w okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 78, poz. 684 ze zm.), polegających na pobraniu należności z zajętej wcześniej wierzytelności i przekazaniu ich do depozytu sądowego. W czasie zawieszenia postępowania egzekucyjnego z mocy ustawy komornik nie dokonuje żadnych czynności, z wyjątkiem tych, które mają na celu podjęcie postępowania. Niedopuszczalne jest zatem dokonywanie w tym okresie przez komornika czynności egzekucyjnych, a więc także takich, które polegają na przyjmowaniu od poddłużnika należności z zajętych wcześniej wierzytelności i przekazywanie ich do depozytu sądowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 1978 r., IV CR 463/77, OSNCP 1978, nr 10, poz. 186).

W niniejszej sprawie o tym, że działanie pozwanej U. P. (1) było niezgodne z prawem nie przesądza ani jej wiedza ani świadomość co do bezprawności działania (wyrok SN z dnia 10 lutego 2010r., V CSK 279/09).

Wskazywał dalej Sąd Okręgowy, że dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanej bez znaczenia pozostaje okoliczność, że pobierając opłaty kierowała się – jak twierdziła- inną interpretacją przepisów, jak i okoliczność, że nie zostały doręczone jej postanowienia w przedmiocie uchylenia lub zmiany postanowień o kosztach, których z tego powodu nie mogła zaskarżyć. Po pierwsze bowiem (zgodnie z uchwałą SN z 25.05.2011r., III CZP 2/11) byłemu zastępcy komornika sądowego, który wyegzekwował sumę podlegającą egzekucji lub jej część, nie przysługuje zażalenie na postanowienie sądu rozstrzygające skargę na czynności w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego, a rozważając kwestię doręczeń Sąd nie dopatrywał się żadnych nieprawidłowości, po drugie -jeśli pobrane opłaty nie przysługują, to również sama możliwość wniesienia zażaleń jest bez znaczenia. Przywołując orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał Sąd Okręgowy wreszcie, że przyjmuje się również, że nawet błędne oddalenie przez sąd skargi na czynność komornika, która spowodowała szkodę, nie wyłącza odpowiedzialności odszkodowawczej komornika na podstawie art. 23 u.k.s.e. Skonstatował wreszcie, że z uwagi na to, że odpowiedzialność odszkodowawcza komornika za szkodę wyrządzoną w toku egzekucji jest niezależna od winy komornika, nie ma znaczenia świadomość komornika co do bezprawności jego działania.

Sąd pierwszej instancji nie podzielaając zgłoszonych przez pozwaną zarzutów przedawnienia wskazał, powołując się na treść przepisu art. 442¹ § 1kc, że datę wymagalności roszczenie powoda o naprawienie szkody wyrządzonej przez pozwaną pobraniem nie przysługujących jej opłat egzekucyjnych wyznacza uzyskanie wiedzy o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Powyższą wiedzę natomiast powód uzyskał dopiero z momentem otrzymania postanowień komornika R. K. ustalających prawidłowo niezbędne koszty egzekucyjne i wysokość pobranych opłat egzekucyjnych przez poszczególnych komorników, w tym przez pozwaną. W momencie gdy powód składał skargę na czynności komornika, a nawet w chwili gdy Sąd Rejonowy uwzględniał skargi (dopiero zobowiązywał komornika do ustalenia kosztów danego postępowania egzekucyjnego) nie można było jeszcze stwierdzić jakie kwoty i przez którego z komorników winny być zwrócone z tytułu nienależnie pobranych opłat. Na tym etapie powód nie miał jeszcze możliwości określenia wysokości niesłusznie pobranych opłat – a ewentualne wniesienie pozwu mogłoby się

wówczas wiązać dla powoda z niepotrzebnymi wydatkami. W tych okolicznościach, w ocenie Sądu, dopiero otrzymanie postanowień komornika R. K. z 2009r. rozpoczynało okres wymagalności roszczenia, a tym samym – mając na uwadze 3 –letni okres przedawnienia - nie sposób uznać, że pozew wniesiony w dniu 29 04.2011r. złożony został po terminie uprawniającym do zasądzenia roszczenia.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanych, że brak indywidualizacji wezwań do zapłaty nie daje podstaw do przyjęcia, iż przedmiotem wezwania jest należność objęta niniejszym postępowaniem. Powołują się na doktrynę i orzecznictwo Sadu Najwyższego (które to publikacje wskazał) stwierdził, że wezwanie do zapłaty nie wymaga zachowania szczególnej formy, może zostać złożone w sposób wyraźny lub dorozumiany, można go dokonać ustnie lub pisemnie, w tym również w formie telefonicznej, telegraficznej czy też teleksowej. Nie wymaga żadnej szczególnej formy, wystarczy jeśli wierzyciel wyrazi w sposób dostateczny przez swoje zachowanie swoją wolę, aby dłużnik spełnił. Wierzyciel jednakże (zgodnie z art. 6 k.c.) musi wykazać, że wzywał dłużnika do spełnienia świadczenia, a w sprawie powód przedstawił wezwania do zapłaty prawidłowo indywidualizując ich przedmiot i tym samym wykazał, że wezwał dłużników do spełnienia świadczenia, a skoro tak, to - powołując się na przepis art.455 kodeksu cywilnego – stwierdził, że odsetki ustawowe od należności głównej należą się powodowi od pozwanej po upływie 7 dni od otrzymania wezwania tj. od 22 lipca 2009r., a od pozwanej od 6 kwietnia 2011roku, skoro wezwania otrzymali odpowiednio 14 lipca 2009r. i 29 marca 2011roku. Mając na uwadze, że od 6 kwietnia przysługują powodowi 2011r. oboje pozwani byli skutecznie wezwani do zapłaty roszczenia Sąd zasądził solidarnie od pozwanych – Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w G. i U. P. (1) kwotę 103.320,89 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty (punkt 1 wyroku). Wezwanie do zapłaty skierowane do U. P. (1) uprawniało do dochodzenia od niej roszczenia począwszy od 22 lipca 2009r., a zatem Sąd zasądził od U. P. (1) na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 103.320,89 zł za okres od 22 lipca 2009r. do 5 kwietnia 2011r. (punkt 2 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie artykułu 98 kpc.

Oboje pozwani wywiedli apelację, od powyższego wyroku.

Apelujący pozwany Skarb Państwa-Prezes Sądu Okręgowego w G. . zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie punktu pierwszego i trzeciego zarzucając;

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, to jest .art. 233§1 kpc poprzez wybiórczą i dowolną ocenę przeprowadzonych w sprawie dowodów z dokumentów, a polegającą na pominięciu wynikających z treści tych dokumentów okoliczności co do uzyskaniu przez powoda wiedzy o fakcie pobrania przez pozwaną U. P. (1) opłat egzekucyjnych i ich wysokości, w oraz art. 328 § 2 kpc poprzez brak wyjaśnienia przyczyn, dla których Sąd Okręgowy uznał, że złożony przez powoda dokument zatytułowany „Wezwanie do zapłaty” indywidualizował objęte nim świadczenie. Sąd pominął, że w treści wezwania z 24 marca 2011r. nie zostały określone żadne dane pozwalające na zidentyfikowanie postępowań egzekucyjnych, z których powód wywodzi roszczenie objęte wezwaniem i nie wynika to również z umieszczonego w wezwaniu opisu załączników, samych zaś załączników powód nie złożył, a co istotne - Sądowi wiadomo było z urzędu, że pomiędzy tymi stronami toczą się inne jeszcze postępowania opartych na tożsamyh podstawach prawnych i zbliżonych podstawach faktycznych.

Apelujący, przywołując orzecznictwo Sądu Najwyższego, prezentował pogląd- odmienny od prezentowanego przez Sąd Okręgowy- że początek biegu przedawnienia z art.442(1) nie jest wiązany z powzięciem przez poszkodowanego dokładnej wiedzy co do wysokości szkody, gdyż przesłankę wystarczającą do rozpoczęcia biegu przedawnienia stanowi już sama świadomość dokonanej szkody, a nie dowiedzenie się o wysokości należnego z powodu doznanej szkody odszkodowania. W kontekście tego okoliczność stanowisko Sądu pierwszej instancji, że powód w dacie składania skarg na czynności komornika nie znał wysokości szkody, pozostaje bez żadnego wpływu na początek biegu terminu przedawnienia. Zdaniem apelującego, datą wyznaczającą początek biegu trzyletniego terminu przedawnienia dochodzonego w sprawie roszczenia była data doręczenia powodowi postanowień wydanych przez pozwaną w poszczególnych sprawach postępowania egzekucyjnego. Wskazywał także na brak podjęcia przez powoda takich czynności, które w świetle przepisu art.123 par.1 pkt.1 kodeksu cywilnego przewidują skutek w postaci przerwania

biegu przedawnienia Podkreślił także, że powód jest podmiotem profesjonalnym, posiadającym profesjonalną obsługę prawną, winien zatem wykazać się szczególną starannością i zapobiegliwością w dochodzeniu praw majątkowych,

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez wadliwe ustalenie, że termin przedawnienia roszczenia rozpoczął bieg w dacie otrzymania przez powoda postanowień wydanych przez komornika sądowego R. K. (2) w 2009r., jak i że wezwanie do zapłaty skierowane do Skarbu Państwa indywidualizowało objęte nim świadczenie,

3. naruszenie prawa materialnego, to jest:

- art. 23 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji poprzez wadliwe uznanie, że ustalenie i pobranie przez zastępcę komornika U. P. (1) opłat egzekucyjnych było niezgodne z prawem i w zw. z art. 361 § 2 kc poprzez uznanie, że szkodę w rozumieniu art. 361 § 2 kc stanowi „obciążenie powoda nienależnymi kosztami egzekucji”. Apelujący podkreślił, że pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z 16 października 2008 roku (IIICZP 90/08), który stanowił podstawę rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu, aczkolwiek nie wiążący dla przedmiotowego rozstrzygnięcia (jako wyrażony w innej sprawie) mógł być podzielony przez Sąd rozstrzygający ten spór, to jednakże pominięte zostało przez ten Sąd, że zawieszenie postępowania (w tym również z mocy art.25 ust.2 ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej) nie uchyła skutków czynności egzekucyjnych sprzed zawieszenia, a która to okoliczność leżała wyłącznie u podstaw uznania przez Sąd pierwszej instancji, że opłaty zostały pobrane bezpodstawnie. Opłata egzekucyjna ma charakter daniny publicznoprawnej i Komornik ma obowiązek ją pobrać i nie może arbitralnie odstąpić od tej czynności. To, że pobranie przez pozwaną U. P. (1) opłat egzekucyjnych (w wyniku uznania za należące do kosztów niezbędnych do przeprowadzenia egzekucji) wydana została przez Sąd Najwyższy uchwała, która dokonała odmiennej interpretacji przepisów, nie stanowi okoliczności uzasadniających zasadność roszczenia poprzez uznanie, że wskazane w pozwie działania Komornika można zakwalifikować, jako niezgodne z prawem w rozumieniu art.23 uat.1 ukse.,

- art. 441(1) § 1 zd. 1 kc przez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że roszczenie powoda w stosunku do Skarbu Państwa nie uległo przedawnieniu. Nawet gdyby bowiem podzielić pogląd Sądu pierwszej instancji, że w chwili doręczenia powodowi odpisów postanowień wydanych przez pozwaną U. P. (1) nie można było stwierdzić, przez którego z komorników winny być zwrócone pobrane opłaty, to i tak nie miało to znaczenia dla roszczeń kierowanych do Skarbu Państwa (jako dłużnika solidarnego, bowiem wskazuje na to istota odpowiedzialności solidarnej) i pozostawała zatem bez wpływu na początek biegu terminu przedawnienia roszczenia w stosunku do Skarbu Państwa,

- art. 405 kc poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy wskazana przez powoda podstawa faktyczna roszczenia nakazywała co najwyżej przyjęcie, że pozwana U. P. (1) uzyskała korzyść majątkową kosztem uszczerbku majątkowego powoda, przy braku podstawy prawnej takiego przesunięcia majątkowego w związku z uchyleniem pierwotnych postanowień wydanych w zakresie dotyczącym ustalenia kosztów postępowań egzekucyjnych objętych pozwem i ostatecznym niezaliczeniem naliczonych wcześniej opłat egzekucyjnych do kosztów owych postępowań,

- art. 481 § 1 kc w zw. z art. 455 kc poprzez niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwany Skarb Państwa pozostawał w zwłoce ze spełnieniem świadczenia od dnia 6 kwietnia 2011r. postępowania, w tym zajęcia wierzytelności. W kontekście tego, brak było podstaw do uznania przez Sąd Okręgowy działań Zastępcy Komornika w postaci zaniechania zwrotu wpływających należności podłużnikowi i przekazywania ich do depozytu sądowego za niezgodne z prawem w rozumieniu art.23 ukse

Powołując się na powyższe zarzuty Skarb Państwa wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie I poprzez oddalenie powództwa w stosunku do niego w całości i w punkcie III poprzez zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów procesu według złożonego spisu kosztów oraz zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów postępowania apelacyjnego według spisu kosztów, a w przypadku braku przedłożenia spisu kosztów według norm przepisanych.

W odpowiedzi na tę apelację, powód wniósł o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Wedle powoda przytoczone w apelacji stwierdzenia pozwanego Skarbu Państwa są powtórzeniem twierdzeń podnoszonych w toku postępowania przed Sądem I instancji i sprowadzają się w istocie do polemiki ze stanowiskiem Sądu Okręgowego.

Apelująca pozwana U. P. (1) zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w stosunku do pozwanej U. P. (1) w całości i wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości w stosunku do pozwanej U. P. (1) i oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanej U. P. (1) oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej U. P. (1) kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kosztów postępowania wywołanego apelacją pozwanej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił;

1. naruszenie prawa procesowego, a mianowicie przepisu art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania w uzasadnieniu przyczyn, dla których Sąd uznał odpowiedzialność pozwanej U. P. (1), a w szczególności wskazania podstawy faktycznej i prawnej odpowiedzialności zastępcy komornika i art. 767 k.p.c. oraz art. 363 kpc i art. 365 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż postanowienia o kosztach wydane w toczących się postępowaniach egzekucyjnych stały się prawomocne i mogą stanowić podstawę do rozstrzygnięć w ich oparciu,

2. naruszenie prawa materialnego tj. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1376 ze zm.) w zakresie

- art. 23 poprzez błędną interpretację i uznanie, że ustalenie i pobranie przez zastępcę komornika U. P. (1) opłat egzekucyjnych było niezgodne z prawem,

- art. 26 - 28 ustawy poprzez nieuwzględnienie, iż pozwana wykonywała czynności jako zastępca odwołanego komornika,

- art. 35 ustawy poprzez nieuwzględnienie, iż opłaty egzekucyjne pobierane przez organy egzekucyjne służą pokryciu działalności egzekucyjnej komornika, a nie stanowią dochodu komornika,

- poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 442(1) § 1. k.c. i przyjęcie, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu,

3. naruszenie prawa materialnego i procesowego

- poprzez błędne uznanie, iż pozwanej przysługiwała legitymacja procesowa bierna do występowania w niniejszym procesie, a co za tym idzie błędne ustalenie, iż obowiązek rozliczenia pobranych kosztów spoczywał na pozwanej, będącej zastępcą komornika sądowego,

- naruszenie prawa procesowego i prawa materialnego poprzez niezasadne przyjęcie, iż powód wykazał wysokość szkody.

4. błąd w ustaleniach faktycznych będących podstawą rozstrzygnięcia poprzez uznanie, że rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczenia nastąpiło z chwilą doręczenia powodowi postanowienia komornika sądowego R. K. (2),

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje ukazałyby się być zasadne w zakresie prowadzącym do reformatoryjnej zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa.

Sąd Apelacyjny akceptując ustalone w sprawie fakty, a nade wszystko przebieg zdarzeń związanych z prowadzonymi postępowaniami egzekucyjnymi, będącymi podstawą faktyczną dochodzonego roszczenia tj. z wniosku wierzyciela Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (podmiotem pozostającym poza przedmiotowym sporem) przeciwko dłużnikowi (powodowi w sprawie) (...) Publicznemu Szpitalowi Wojewódzkiemu w G.nie podziela wszystkich wysnutych przez Sąd pierwszej instancji wniosków wynikających z tych faktów, ocen tym faktom przez Sąd pierwszej instancji przypisanym. Zgodzić się nade wszystko należy ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji co do prawidłowo przywołanej podstawy prawnej żądania tj. - w odniesieniu do pozwanego Komornika - art.23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. Nr 133, poz. 882 ze zm., dalej: "u.k.s.e.") a do Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w G.. dodatkowo na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy.

Gwoli uporządkowania zarzutów apelacyjnych - z których nie wszystkie są tożsame dla obydwu pozwanych- w pierwszej kolejności należało odnieść się do najdalej idących, których uwzględnienie czyniłoby bezprzedmiotowe pozostałe zrzuty obu apelantów. Do takowych zaś należał zarzut braku legitymacji biernej po stronie pozwanej U. P. (1) (zarzut tejże apelującej) oraz podniesiony przez oboje apelujących pozwanych zarzut przedawnienia.

Odnosząc się do pierwszych z tych zarzutów wskazać należy, że pozwana braku legitymacji biernej w procesie upatrywała zarówno w tym, że działania przez nią podjęte były następstwem działań podjętych wcześniej przez poprzedniego komornika J. A., którego zastępowała, a zatem nie działa w swoim imieniu, gdyż nie była powołaną do popelnienia funkcji komornika a jedynie zastępcy i sama nazwa wskazuje na konieczność rozróżnienia tych funkcji i związanych z nimi kompetencji i uprawnień, jak też i w tym – że pozwanej, jako zastępcy komornika, po myśli ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przysługuje jedynie część tych dochodów, które przysługiwałyby komornikowi i ciężar odpowiedzialności i świadczeń w zakresie zasad wynagrodzenia uzależniony jest od tego, czy czynności realizuje komornik, czy jego zastępca. Nie wnikając w materię związaną z wynagrodzeniem zastępcy komornika (zależną od przyczyn odwołania komornika, którego ma zastępować), jako bezprzedmiotową w sporze, wskazać należy nade wszystko na treść przepisu art. 23 par.2 i 26u.k.s.e. W aktualnym brzmieniu art.23 u.k.s.e., tak w doktrynie, jak i orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że przewidziana tym przepisem odpowiedzialność odszkodowawcza komorników, jako deliktowa, i aby w ogóle zaistniała muszą być wykazane ogólne przesłanki odpowiedzialności deliktowej tj. szkoda, zdarzenie ją wywołujące (bez względu na winę sprawcy) i związek przyczynowy. Poszkodowany musi zatem, wywodząc roszczenie na tej podstawie prawnej, wykazać na czym szkoda polega, a- dla zachowania terminów do dochodzenia jej naprawienia- kiedy powstała i kto jest za nią odpowiedzialny.

W swoich szerokich wywodach w zakresie odpowiedzialności zastępcy komornika, pozwana zdaje się nie uwzględniać, że powód podstawy prawnej swojego roszczenia upatruje w art.23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, który to przepis reguluje odpowiedzialność odszkodowawczą komornika za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie komornika przy wykonywaniu obowiązków związanych wykonywaniem czynności egzekucyjnych, a takowe wykonuje powołany (niezależnie od przyczyn powołania) każdorazowy zastępca komornika. W sferze związanej z wykonywaniem egzekucji- a do takowych przecież należy jej umarzenie i naliczenie kosztów postępowania egzekucyjnego- nie ma różnicy pomiędzy statusem komornika, zastępcy komornika , jak i asesora komornika, a co wynika *expressis verbis* z par.2 art.23 ustawy oraz z zapisu art.26 par.1 i 3 ustawy komorniczej. Podnoszone zatem przez apelującą komornik (w trakcie także jej przesłuchania) okoliczności co do przeznaczenia części opłaty egzekucyjnej na kancelarię należącą do poprzednika i pokrycie wydatków z tym związanych z opłat egzekucyjnych stanowiących przedmiot sporu, nie mają żadnego wpływu na jej osobistą odpowiedzialność w stosunku do osób trzecich, a konkretniej - uczestników przedmiotowych postępowań egzekucyjnych. Odpowiedzialność zaś komornika za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych wskutek naruszenia przepisów ma zawsze charakter osobisty i przeto to konkretny komornik (i – jak już wyżej - zrównany w zakresie czynności egzekucyjnych z nim zastępca i asesor)imiennie dokonujących takich czynności jest tą osobą, która posiada legitymację bierną w procesie odszkodowawczym, jak przedmiotowy spór(tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 11.10.2001r-IIICKN 250/99-Lex 138647, 27.03.2008r-IIICsk 482/07- Przegląd Prawny 2008/9/452). Wydaje się, że powyższe stanowisko- nie różnicujące status komornika i zastępcy komornika w sferze związanej z wykonywaniem egzekucji- prezentują także przedstawiciele doktryny, na których powołuje się apelująca cytując J. Stelin i J.

Świczkowski, że „...W sferze związanej z wykonywaniem egzekucji nie ma różnic pomiędzy statusem komornika i zastępcy (bez względu na to, czy zastępcą komornika jest inny komornik czy asesor komorniczy). Inaczej rzecz przedstawia się w zakresie zasad wynagradzania (...)”. Autorzy przywołanego przez apelującą Komentarza do ustawy o komornikach sądowych i egzekucji różnicują wyraźnie odpowiedzialność komornika i zastępcy komornika (tożsamą) z tytułu wykonywanej egzekucji, jako organu egzekucyjnego a odmienną w zakresie wzajemnych rozliczeń pomiędzy egzekutorami. Już tylko dla porządku należało wskazać, że przepis art. 62 omawianej ustawy, na który powołuje się apelująca został skreślony i nie obowiązuje od 1 stycznia 2002 roku (prze art.1 pkt.15 ustawy z 18.09.2001r. – Dz.Ust. nr 130,poz. 1452).

Wysnute przez apelującą z cyt. uchwały Sądu Najwyższego z 25 maja 2011r.- IIICZP 2/11 wnioski, że roszczenie wywiedzione na podstawie art.23 uk.s.e., z chwilą zaprzestania pełnienia funkcji komornika (tutaj zastępcy), pozbawia pozwaną biernej legitymacji procesowej w takim procesie jest błędne i nie pozostaje w żadnym związku ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym tą uchwałą. Sąd Najwyższy w cyt. uchwale mówiąc o braku legitymacji byłego komornika odnosił się li tylko do braku możliwości wniesienia przez byłego zastępcę komornika zażalenia na postanowienie sądu rozstrzygającego skargę na czynności komornika w przedmiocie kosztów postępowania. Odniósł się do określonej sytuacji przewidzianej art.770 k.p.c ,w żaden sposób nie odnosząc się do legitymacji procesowe przysługującej w procesie wywiedzionym na podstawie art.23 u.k.s.e.. Więcej, Sąd Najwyższy nie rozstrzygnął i pozostawił otwarte pytanie co do możliwości złożenia przez byłego zastępcę komornika (który wyegzekwował przynajmniej część sumy podlegającej egzekucji i z tego tytułu jest uprawniony do pobrania opłaty egzekucyjnej) skargi na czynności następnego komornika (art.767 par.2 k.p.c.,) który później ustalił koszty postępowania egzekucyjnego. Przedmiot zatem rozstrzygnięcia objęty uchwałą, jak i rozważania Sądu Najwyższego zawarte w jej uzasadnieniu, nie mogły rzutować na rozstrzygnięcie co do zakresu legitymacji biernej pozwanej U. P. (1) w tym procesie. Pozostając w sferze odwołania do tej uchwały, Sąd Apelacyjny odnotowuje, że jedynie zostało zasygnalizowane w jej uzasadnieniu rozważanie związane z zagadnieniem mogącym mieć znaczenie dla dochodzącego odszkodowania od komornika, a odnoszące się do sytuacji prawomocnego ustalenia kosztów już po odwołaniu komornika (ściągniętych opłat wraz z egzekwowanym roszczeniem przez komornika przed jego odwołaniem).

Odnosząc się natomiast do podnoszonych przez pozwanych, tak w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, jak i w apelacjach, zarzuty przedawnienia Sąd Apelacyjny wskazuje, że zarówno w czasie uprzednio obowiązującego przepisu art.442 par.1 kc, jak i obecnie obowiązującego od 10.08.2007r. art.442 (1) par.1 kc (wprowadzony poprzez art.1 pkt.2 ustawy z 16.02.2007r.-Dz.Ust.nr 80, poz.538) obowiązuje trzyletni okres przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonej, a zatem i szkody wyrządzonej przez komornika, których podstawą są przepisy art.23 ustawy o komornikach, jako- o czym już wyżej- opartej na reżimie odpowiedzialności deliktowej. Rozpoczęcie zaś tak określonego biegu przedawnienia uzależnione jest od momentu powzięcia przez poszkodowanego wiedzy tak o szkodzie, jaki i osobie zobowiązanej do jej naprawienia z tym, że o ile terminy powzięcia tych wiadomości nie będą tożsame (uzyskane w tym samym czasie) termin przedawnienia rozpocznie swój bieg od terminu, w którym poszkodowany powziął wiedzę co do drugiej z tych przesłanek, a zatem terminu późniejszego w stosunku do wiedzy już posiadanej, czy to co do szkody, czy to co do osoby zobowiązanej do jej naprawienia. W razie rozbieżności w tych terminach, termin przedawnienia nie może w dochodzeniu takich roszczeń (oczywiście poza wyjątkami o których stanowi par.2 i par.3 art.424 (1) k.c., które to wyjątki nie odnoszą się do sporu) być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie szkodę wywołujące. Nie wydaje się z kolei, aby tak w doktrynie, jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych (uchwała SN z 11.02.1963 roku, IIIPO 6/62-OSN nr5, poz.87 OSN 1964r., wyrok SN z 24.11.1971r. ICR 491/71-OSN nr 5, poz.195 z 1972r.) pozostawało sporne, że również wiedza co do rozmiaru szkody jest warunkiem niezbędnym do ustalenia wiedzy poszkodowanego w zakresie terminu a tempore scientiae. Same bowiem ustalenie faktu co do terminu powzięcia przez poszkodowanego wiedzy co do powstania u niego w ogóle szkody, w rozumieniu art.361 kc, jest okolicznością spełniająca wymogi przypisania poszkodowanemu wiedzy w tym zakresie, jako okoliczności obiektywnej i sprawdzalnej. O "dowiedzeniu się o szkodzie można mówić wtedy, gdy poszkodowany zdaje sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazujących na fakt powstania szkody" czyli ma "świadomość doznanej szkody"(takt też min Sąd Najwyższy wyroku z 21.10.2011. CSK 46/11). Wystarczy zatem, dla ustalenia momentu dowiedzenia się o szkodzie - ustalenie momentu, w którym

poszkodowany zdał sobie sprawę z ujemnych następstw zdarzenia wskazującego na fakt powstania szkody, czyli - gdy ma już świadomość doznanej szkody, aczkolwiek nie zna jeszcze jej rozmiarów. Wystarczy powzięcie przez poszkodowanego wiadomości o samym zaistnieniu szkody, a nie o jej rozmiarach i trwałości następstw. (por. SA we Wrocławiu z 16.02.2012r. III APa 51/11, I Ca 200/12 z 20.09.2012) . Należało zaaprobować pogląd apelującej pozdawanej, iż powszechnie przyjmuje się, że dla rozpoczęcia biegu terminu nie jest konieczne, aby poszkodowany, który dowiedział się o szkodzie, znał już rzeczywisty rozmiar szkody (zob. uchwała SN z 11 lutego 1963 r., III PO 6/62, OSN 1964, nr 5, poz. 87 oraz wyrok SN z 24 listopada 1971 r., I CR 491/71, OSN 197, nr 5, poz. 95).

Odnosząc powyższe rozważania natury ogólnej do konkretnych ustaleń przedmiotowego sporu (nie przywołując już akceptowalnych przez Sąd Apelacyjny poglądów Sądu Najwyższego, iż znajomość wysokości szkody nie jest wymagalna dla zachowania terminu do wiedzenia roszczenia odszkodowawczego wywodzonego na podstawie przepisów regulujących odpowiedzialność deliktową, a licznie przywoływanych przez obydwójce apelujących), Sąd Apelacyjny aprobując ustalenia Sądu pierwszej instancji w zakresie faktów istotnych w tym zakresie, nie podzielił wniosku tego Sądu wysnutego z tak dokonanych ustaleń, że nie doszło do przedawnienia dochodzonego roszczenia. Sąd Okręgowy nie ustalił ani właściwie nie rozważył, kiedy powstała szkoda, której powód upatrywał w odliczenia opłaty egzekucyjnej ze ściągniętej - a konkretnie zajętej w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego w stosunku do powoda, jako dłużnika ZUS, a zawieszzonego z uwagi na trwające w stosunku do powoda-dłużnika postępowanie restrukturyzacyjne i następnie umorzonego - wierzytelności powoda. O ile nie może budzić wątpliwości, że naliczenie i pobranie **w takich okolicznościach** opłaty egzekucyjnej przez komornika z wyegzekwowanego na rzecz powoda świadczenia (wierzyciela w stosunku do NFZ) nastąpiło w ramach zajęcia wierzytelności u poddłużnika w okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na trwające w stosunku do Szpitala postępowanie restrukturyzacyjne (co nie zawsze musi przesądzać o zasadności żądania odszkodowawczego wywodzonego z bezprawności postępowania), to nie można, w ocenie Sądu Apelacyjnego, podzielić poglądu Sądu pierwszej instancji, że wiedzę tę – tak co do szkody, jak i osoby obowiązanej do jej naprawienia – powód uzyskał dopiero z momentem otrzymania postanowienia komornika R. K., ustalającego niezbędne koszty egzekucyjne i wysokość pobranych opłat egzekucyjnych przez poszczególnych komorników, w tym przez U. P. (1) w wysokości innej (zdecydowanie niższej) niż naliczone przez pozwaną U. P., umarżającą postępowania egzekucyjne i naliczającą wysokość opłat egzekucyjnych.

Podzielając zarzuty apelującego Skarbu Państwa o naruszeniu przez Sąd I instancji art.233 par.1 k.p.c. należy podzielić pogląd, że wśród zgromadzonych dowodów znajdują się dokumenty, treści których Sąd Okręgowy „ nie ocenił wybiórczo”, a które pozwalają – w ocenie Sądu Apelacyjnego - na wskazanie, że wiedzę co do samego faktu zaistnienia szkody, jak i osoby zobowiązanej do jej naprawienia, powodowy Szpital miał o wiele wcześniej niż ustala to Sąd pierwszej instancji, a zatem wcześniej niż postanowienia Komornika R. K., We wskazanych przez powoda aktach postępowań egzekucyjnych, znajdują się dokonane przez pozwaną Komornik U. P. (1) rozliczenia wpływów wierzytelności należnej powodowi od poddłużnika z podziałem na koszty postępowania egzekucyjnego, a w tym opłaty egzekucyjnej pobranej z należności ściągniętej na rzecz Szpitala, a o czym z kolei pozwana Komornik każdorazowo zawiadamiała Szpital za zwrotnym poświadczeniem odbioru.

Następnym terminem, który wskazuje na wiedzę powodowego Szpitala co do samego faktu zaistnienia szkody są wydane w tych postępowaniach egzekucyjnych postanowienia pozwanej Komornik o umorzeniu każdego z tych postępowań i naliczeniu spornych opłat egzekucyjnych z podaniem ich wysokości i to z rozbiciem, w jakiej wysokości naliczył i pobrał poprzedni Komornik (A.) a w jakiej pozwana Komornik P..

Wreszcie – to sam powód w sprawach tych składał skargi na tę właśnie czynność Komornika tj. na nienależne naliczenie i pobranie tych opłat. W momencie zatem zaistnienia tych zdarzeń powód już wiedział o okolicznościach niezbędnych do wystąpienia z żądaniem, jak w pozwie określonym, aby zapobiec ewentualnemu przedawnieniu roszczenia o odszkodowanie, opartym na przesłankach odpowiedzialności deliktowej, a konkretnie art. 23 u.k.s.e. Jak wynika z tych akt pierwsze plany podziału kwot uzyskiwanych z wierzytelności przysługujących powodowi z Narodowego Funduszu Zdrowia, Komornik U. P. (1) dokonywała w lipcu 2007 roku a odpis postanowienia obejmującego ten podział przesyła każdorazowo powodowi za zwrotnym poświadczeniem odbioru, jak też

i postanowienia o umorzeniu postępowań egzekucyjnych, z rozliczeniem kosztów umorzonego postępowania obejmującym ściągnięte z egzekwowanej od NFZ wierzytelności stanowiące przedmiot sporu opłaty egzekucyjne. Wiedzę o tych czynnościach powodowy Szpital posiadał w okresie od lipca 2007 roku do końca roku 2007. Skargi zaś na postanowienia o umorzeniu postępowań egzekucyjnych i naliczenie opłat egzekucyjnych powodowy Szpital składał sukcesywnie w okresie, grudzień 2007 roku, styczeń – luty 2008, a jedynie w sprawie III Km 6241/04-12 marca 2008r., a czego dowodzą dokumenty zgromadzone na kartach poniższych akt egzekucyjnych, w kolejności; doręczenie odpisu postanowienia o podziale sum wyegzekwowanych, odpisy postanowień o umorzeniu postępowań egzekucyjnych i rozliczenie kosztów oraz terminy przesłanych Komornikowi skarg powoda na w/w czynności komornika (okoliczności te potwierdzenie znajdują w aktach postępowań egzekucyjnych niżej w skazanych, wraz z zpo doręczenia planu podziału, postanowień o umorzeniu i skarg na czynności komornika zawierającej naliczenia, ale już po ich przesłaniu przez Sąd rejonowy do Komornika. – III Km 6241/04- plan podziału- k.79, post. o umorz - k.110, skarga k.123-124

- III Km 6242/04 zpo-k.88, pos. o umorz.k.112, k.117-119,
- III Km 6265/04 zpo-k.78,post.o umorz.- zpo k.114, skarga k.119-121,
- III Km 6266/04, zpo-k.87,post.o umorz.-zpok.111,skarga k.118-121,
- III Km 6268/04 zpok-k.87,pos.o umorz.- zpok.110,skarga-k.115-116,
- III Km 6269/04-k.88,post.o umorz. post.egzek.zpo k.113, skarga k.118 -121
- III Km 6270/04zpk-k.87, post.o umorz. zpo k.112, skarga k.117-120,
- III Km 6271/04 zpo-k.89, post.o umorz.-zpo k.115, skarga k.120-123,
- III Km 6272/04 zpo k.87, post o umorz.-zpok.112, skarga k.117-118,
- III Km 6273/04 zpo k.86,pos.o umorz.-k.111, skarga.k.115-117,
- III Km 6274/04, zpo-k.96,post.o umorz.-k.112, skarga k.117-119,
- III Km-6275/04 zpo k.88, post. o umorz.post, zpo k.114,skarga k.118- 120,).
- III Km9230/04zpo-k.95,post.o umorz.-zpo k.118,,skarga k.124
- III Km9232/04, zpo- k.94,post.o umorz.k.118,skarga.k.123-124,
- III Km 2175/04,zpo-k.99, post. o umorz.k.117 skarga.k.117,
- III Km 2176/04zpok-90,post.o umorz. k.114,skarga k.119-121
- III Km2177/04 zpo k.91, pos.o umorz. zpo k.117,skarga k.121
- III Km 2183/04 zpo-k.96,post. o umorz. zpo k.123, skarga k.128,
- III Km 5554/04, zpo k.69, post. o umorz. zpo k.106, skarga k.114-115,

W kontekście stanowiska wyżej przedstawionego, dla wytoczenia powództwa bez znaczenia pozostawało czy dokładna wysokość szkody była już znana powodowi w momencie tych wszystkich trzech zdarzeń, aczkolwiek nie mogło ująć uwadze, że składając skargi na czynności Komornika (postanowienia o umorzeniu zawierały rozstrzygnięcia co do wysokości opłat egzekucyjnych także) powodowy Szpital, jako skarżący, powoływał się nie tylko na brak podstawy prawnej do pobrania i naliczania tych opłat (jak i przywoływał stosowną uchwałę Sądu Najwyższego), ale wskazywał kwoty- w jego ocenie bezprawnie pobrane- które były tożsame z naliczonymi przez Komornika w zaskarżonych postanowieniach. Wszystkie czynności pozwanej Komornik związane z rozliczeniem , jak i nade

wszystko postanowienia wydane przez tego Zastępcę Komornika o umorzeniu postępowań egzekucyjnych i ustaleniu kosztów tych postępowań egzekucyjnych, w tym wysokość opłat egzekucyjnych, zostały wydane do końca roku 2007, poczynając od 18 grudnia 2007 roku i doręczone Szpitalowi - poza postanowieniem w sprawie egzekucyjnych o sygn. akt III Km 6241/04, w której postanowienie zostało wydane 18 lutego 2008 roku. Istotnym zaś dla ustalenia początku biegu terminu przedawnienia w dochodzonym roszczeniu było - w ocenie Sądu Apelacyjnego, który przyjął najpóźniejszy z terminów pozwalający powodowi osiąść absolutnie pewną wiedzę co do powstania szkody - złożenie skarg na te czynności komornika (postanowienia). Poprzez sam fakt złożenia tych skarg, ale także i ich treść, dochodzący odszkodowania powód dowiódł swojej wiedzy w zakresie niezbędnym do wytoczenia przedmiotowego powództwa. A skoro tak, to przyjąć należało, że powództwo aktualnie wytoczone 29 kwietnia 2011 roku (data prezentaty) przedawniło się najpóźniej z dniem złożenia ostatniej ze skarg, a zatem przed złożeniem pozwu. Skoro zaś powód złożył pozew 29 kwietnia 2011 roku, przeto zasadne jest stanowisko obydwójga apelujących o przedawnieniu dochodzonego roszczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego na bieg tego terminu nie może mieć wpływu okoliczność odnosząca do rozpoznania złożonych skarg na czynności komornika. Sąd Apelacyjny prezentuje pogląd, że roszczenie o odszkodowanie z tytułu deliktu przypisywanego komornikowi, którego podstawy prawnej poszkodowany upatruje w art. 23 ustawy komorniczej nie tylko, że nie jest konkurencyjne w stosunku do skargi na czynności Komornika, ale jest w ogóle obojętne. Złożenie takiej skargi nie należy do czynności przedsięwziętych bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia, do których odnosi się treść art. 123 par. 1 pkt. kc W stanie prawnym, jaki zaistniał po uchyleniu art. 769 kpc (tj. 27 stycznia 2004 roku) - ale i w czasie jego obowiązywania, Sąd Najwyższy prezentował pogląd, że zaskarżenie wadliwych czynności komornika nie jest warunkiem odpowiedzialności odszkodowawczej komornika (SN w wyroku, z 16 marca 2007 r. IIICSK 381/06, wyroku z 13.07.1977-ICr 238/77 w wyroku z 16.09.1997 r. - IIICKN 129/97).

Podzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji co do braku podstaw prawnych w dochodzeniu przedmiotowego roszczenia na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, wskazać należało, że o ile nie wykluczona jest możliwość zbiegu odpowiedzialności za czyny niedozwolone z bezpodstawnym wzbogaceniem, to jednakże zawsze należy mieć na uwadze, że roszczenia nie można opierać na dwóch podstawach prawnych, bowiem wybór jednej z nich należy z zasady dochodzącego. Skoro powód od początku swoje roszczenie uzasadniał bezprawnością działania pozwanej zastępcy Komornika, a dopiero już w mowie końcowej zauważył możliwość odwołania się do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, słusznie Sąd pierwszej instancji, nie znalazł podstaw do zastosowania tych przepisów. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, powództwo oparte na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu nie może zmierzać do obejścia krótszych terminów przedawnienia roszczeń wynikających z innych podstaw prawnych (w sporze art. 23 u.k.s.e. w zw. z art. 421(1) par. 2 k.c.), nie może być traktowane, jako uzupełnienie roszczeń opartych na innym stosunku prawnym łączącym strony, który to stosunek wyznacza granice praw i obowiązków każdej ze stron, a już bezsprzecznie nie może znaleźć akceptacji w sytuacji, gdy jedna z osób pozwanych miałaby odpowiadać na podstawie przepisów regulujących bezpodstawnie wzbogacenie a druga - o odpowiedzialności deliktowej (wyrok SN z 24.02.2005-IIICK 454/04, wyrok 11.05.2006 r. - ICSK 118/05, wyrok z 12.04.2012 II PK 174/11,).

Wobec powyższego, tj. ustalenia, że dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu wskutek upływu trzyletniego terminu przedawnienia dla roszczeń, jak w sporze dochodzonych, a ustalonego przepisem art. 442 (1) par. 1 zd. 1 kc, Sąd Apelacyjny - na podstawie art. 386 par. 1 kodeksu postępowania cywilnego - zmienił zaskarżony wyrok i powództwo oddalił o czym orzekł, jak w pkt. I ppkt. 1 sentencji wyroku. Oddalenie natomiast powództwa z powodu upływu terminu przedawnienia do jego dochodzenia, czyni bezprzedmiotowym i jako takie zwalnia Sąd Apelacyjny do odnoszenia się do pozostałych zarzutów apelacyjnych, które w takiej sytuacji nie mogły wpłynąć na rozstrzygnięcie.

O kosztach postępowania należnych tak za postępowanie pierwszo instancyjne, jak i odwoławcze orzeczone kolei, jak w pkt. I ppkt. 2 oraz w pkt. II sentencji wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 kodeksu postępowania cywilnego) oraz rozporządzenia Minis. Spraw. z 28 czerwca 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu przez radcę prawnego.

W. Kaźmierska A. Kowalewski M. Gołuńska